גמ' בשלמא "בחוץ וחזר ונתן בפנים" שכולו ראוי א] (להיות) בפנים אבל "בפנים (והעלן) בחוץ" שיריים נינהו! *הא מני רבי נחמיה היא דאמר "שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב" אי רבי נחמיה אימא סיפא קבל דמה בשני כוסות: נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור והאמר רבי נחמיה "שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב" ב] סיפא אתאן לתנא *קמא דרבי אלעזר ברבי שמעון* דאמר *כוס עושה דחוי לחבירו : למה הדבר דומה למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה : ג] "למה הדבר דומה" למה לי? הא מני רבי *היא דאמר "אבודה בשעת הפרשה מתה" והכי קאמר טעמא דאבדה הא הפריש שתי חטאות לאחריות' חדא מינייהו מעיקרא עולה היא וכדרב הונא אמר רב *דאמר רב הונא אמר רב "אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לעולה" מי דמי-התם אשם=זכר ועולה=זכר אבל ד] חטאת נקבה היא? א"ר חייא מוסתיניא בשעיר נשיא :

דח"ב · לבא · וחזר ונתן · ואמר ח"ב · אמרי · רש"י · דפטור דז' שחלתו בחוץ · ואם שחט בחוץ ח"ב · רש"י מתני' לר' הונא · תנא (דהפריש ב' חטאות לאחריות) · ואיך תאמר דהשניה עומדת להיות עולה · דהוי זכר (שהפריש שנים לאחריות)

הדרן עלך השוחט והמעלה

(מו' עד קי"ג)

פרת חטאת ה] (ששרפה) ששחטה חוץ מגתה וכן שעיר המשתלח ו] שהקריבו בחוץ פטור שנאמר °"ואל פתח אהל מועד לא הביאו" "כל שאין ראוי לבא אל פתח אהל מועד אין חייבין עליו/ ז] "הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והמחיר ח] [והאתנן] והכלאים והטריפה ויוצא דופן שהקריבן בחוץ פטור שנאמר °"לפני משכן ה'" "כל שאין ראוי לבא לפני משכן ה' אין חייבין עליו/בעלי מומין: בין בעלי מומין קבועין בין בעלי

תורה אור

ויקרא יז · שם ד

גמ' מאן תנא דפליג עליה דר' אלעזר בר' שמעון · בפרק כל הפסולין (לעיל דף לד:) ואומר כוס עושה חבירו דחוי דקתני חטאת שקבל דמה בארבע כוסות ונתן ארבע מתנות מאחד מהם הוא לבדו נשפך ליסוד והן נשפכין לאמה ורבי אלעזר ב"ר שמעון אמר התם כולן נשפכין ליסוד דקסבר כוס אחד עושה את חבירו שירים : **רבי נחמיה הוא** · דפליג עליה דאמר הכא קבל דמה בכוס אחד נתן בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב דשירים נינהו ושירי הדם ט] שהקריבו בחוץ חייב והיכא דקיבלו בשני כוסות אמר פטור אלמא כוס שני לאו שירים חשיב ליה אלא דחוי י] (היה) לשפוך לאמה הלכך לא מיחייב עליה בחוץ : (א) *מאי למה הדבר דומה · למאי הלכתא דמיהו ומאי גמר מינה : **הא מני רבי היא דאמר** · במסכת תמורה (דף כב:) אבודה בשעת הפרשה מתה כחטאת שכיפרו בעליה דקיימא לן (שם דף כא:) דאזלא למיתה אפילו לא היתה ראשונה אבודה בשעה שמתכפר בשניה אלא בשעת הפרשה ומשהפריש זו תחתיה נמצאת קיימא לן בה דאם נתכפר באחת מהן שניה מתה והכי קאמר תנא דמתני' טעמא דאבדה כלומר זו שהופרשה על ידי איבוד חבירתה הוא דכי שוחט אחת מהן בחוץ אחר שקרבה חבירתה יא] פטור דדמיא לכוס דחוי משום דכרבי סבירא ליה דאמר למיתה אזלא אבל המפריש שתי חטאות לאחריות מעיקרא שאם תאבד האחת יתכפר בחבירתה דאפי' רבי מודה יב] בו דמתכפר באחת מהן והשניה תרעה ודמיה לעולת קיץ המזבח וכן לרבנן באבודה בשעת הפרשה דאית להו תרעה בההוא לא אמרינן דאם שחטה בחוץ לשניה דנפטר ואף על גב דלכתחילה לא קרבה היא גופה עולה אלא יג] דמיהן, חייב עליה בחוץ, דאי אקרבה לדידה גופה עולה בפנים מתקבלת היא : **כדרב הונא [א"ר] אשם שניתק לרעייה** · כגון תמורת אשם ואשם שמתו בעליו או נתכפרו באחר וקיימא לן (שם דף יח·) כל שבחטאת מתה באשם רועה ונמלך בב"ד ואמרו לו ירעה ושחטו סתם כשר לעולה ודוקא ניתק אבל לא ניתק לא כדאמר בפ"ק(לעיל ד' ה:) הוא בהווייתו יהא : **מי דמי** · מתני' לדרב הונא לחיובי אחטאת שניה בחוץ מהאי טעמא הא לא חזיא היא גופה לעולה כלל דהא נקבה היא : **מיוסתיניא** · מקום : **בשעיר נשיא** ·) שהפריש שנים לאחריות דהתם זכר הוא :

הדרן עלך השוחט והמעלה

פרת חטאת · חוץ מגתה · בגמרא מפרש היכא : **גתה** · לשון גת כלומר יד] מקום עמוק : שנשחטה חוץ מגתה גרסי' : **פטור** · ולא אמרינן שוחט קדשים בחוץ טו] (הוא) שלא במקום מצוה דרחמנא פטריה מואל פתח אהל מועד וגו'" הראוי לפתח אהל מועד שחובה עליו להביאו שם דמקפיד קרא לענשו על שלא הביאו ש"מ בעומד להביאו שם משתעי קרא : **כל שאינו ראוי** · כל שאינו עתיד [לבא] ובגמרא פריך הא שעיר המשתלח עתיד לבא להגריל ולהתוודות : **שנאמר לפני משכן** · "להקריב קרבן...לפני משכן" אע"פ שכשר לבא הואיל ואינו כשר ליקרב ובגמרא פריך הני נמי תיפוק לי מואל פתח אהל מועד" : **עובר בל"ת** · הואיל וראוי לבא לאחר זמן כדקתני בסיפא

שהיה

אלא בפנים וחזר ונתן בחוץ שיריים נינהו · אע"ג דאית לאוקמא בג' מתנות שבחטאת דאמרינן בפ' ב"ש (לעיל דף לח:) דלענין חוץ הוי כתחילתן לא משמע ליה אלא בשיריים דומיא דסיפא דשני כוסות אחד בפנים ואחד בחוץ שלא היה עושה חבירו דחוי אא"כ נתן לכולם : *כשם שדמה פוטר את בשרה מן המעילה דזריקת דם מוציאה בשר קדשי קדשים מן המעילה כך הוא פוטר את בשר חבירתה מן המעילה ופי' בקונטרס משום חטאת שכיפרו בעליה דקי"ל חטאות המתות לא נהנין ולא מועלין וקשה לפירושו דבסוף פרק קמא דמעילה (דף ו:) תנן אמר רבי עקיבא והרי מפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה הרי שניהם עומדים לא כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את בשר חבירתה ואמרינן בגמרא *אמר רבי אלעזר לא אמר רבי עקיבא אלא ששחט שניהם בבת אחת דלה מזה זורק דלה מזה זורק אבל בזה אחר זה לא ואי חשיב כחטאות המתות אפילו בזה אחר זה נמי אלא ודאי כיון דנשחטה קודם זריקת דמה של חבירתה שראוי להתכפר לא הויא חטאת המתה והיינו טעמא דיש חילוק בין בת אחת לזה אחר זה דבבת אחת חשיבי תרווייהו כחד גופא ולכך פוטר את בשר חבירתה וכן מוכחת הסוגיא : **הא** מני רבי היא דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה · למאן דאמר בפרק ולד חטאת (תמורה דף כג:) דהכל מודים במתכפר בשאינה אבודה לאבודה מתה מיירי הכא בכל ענין דהשניה מתה לרבי ואיכא למאן דאמר התם דבבא לימלך פליגי והיכא דמשך מדעתו אחת מהן והקריב השניה מתה לכולי עלמא דנתכוין לדחותה והיכא דנמלך מודה רבי *דנתכפר באבודה דשאינה אבודה רועה והכא מיירי בשחט שאינה אבודה בפנים ואבודה בחוץ וקשה קצת מאי רבי היא רבנן נמי לא פליגי בהכי : **והכי** קאמר טעמא דאבדה אבל הפריש שתי חטאות לאחריות כו' · משמע היכא דקתני אבדה הוי אבדה דוקא ותימה דבסוף פ"ק דמעילה (דף ז·) תניא אמר רבי שמעון כשהלכתי לכפר (בגא) [פאגי] כו' עד אמר לי בני אתה אומר כן והרי מפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה כו' ולר"ש על כרחין לא מחלק דרועה לר' שמעון לית ליה כלל כדאיתא בפרק מי שהיה טמא(פסחים דף צז:) ובתמורה פרק *ולד חטאת (תמורה דף י) וי"ל דבמעילה אינו יורד לחידוש זה אלא לאשמועינן דזריקה מועלת ליוצא וחד מינייהו נקט אבל מתני' דהכא לחידוש תנייה דאין זה דמיון כ"כ ולא נקטה אלא לאשמועינן *דרבי היא חדא מינייהו מעיקרא עולה היא ואפילו למ"ד בעי עקירה חסרון עקירה לא שמיה חסרון בהאי דעומד ליעקר ולא דמי להא דאמרינן בפ' בתרא (לקמן דף קיד:) אי הכי לשמו ליחייב הואיל וראוי שלא לשמו ומשני מחוסר עקירה דהתם אינו עומד ליעקר : **בשעיר** נשיא · וא"ת לר"ש חטאת זכר אמאי מתה הא אמרי' בפרק קמא דהוריות (דף ו:) ובפרק שני דתמורה (דף טו:) דחמש חטאות בתר מקום גמירי להו ולא משכחת ולד חטאת בחטאת זכר וי"ל דמתני' דלא כר"ש והא דאמרינן בפ' ולד חטאת (שם דף כג·) גבי שעירי יום הכיפורים והשני ירעה לרבי שמעון ודייקא הא ביחיד מתה לאו בזכר כיוצא באלו אלא בנקבה :

הדרן עלך השוחט והמעלה

פרת חטאת שנשחטה חוץ מגתה · ברוב ספרים *גרסינן ששרפה וכן במסכת פרה פרק ד' (מ"ב) תנן שרפה חוץ לגתה פסולה והוא הדין בשחיטה דאין חיוב חוץ לא בשחיטה ולא בהעלאה כדמוכח בגמרא ועיקר גת ניתקן לשריפה שהוא כעין גומא כדפירש בערוך ושורפין אותה שם ואוספין אפרה :

חוץ

[לעיל לח: לט. קי.]

נ"א ומאן תנא דפליג עליה דראב"ש ר' נחמיה הוא וכ"ה בס"י נ"ק

[תמורה כב:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה למה הדבר דומה למה לי למאי הילכתא :

ויקרא יז:ד
ואל פתח אהל מועד לא הביאו
להקריב קרבן לה'
לפני משכן ה' דם יחשב
לאיש ההוא דם שפך
ונכרת האיש ההוא מקרב עמו

[וכן גי' הערוך ערך גת א']

שייך למתני' דלעיל

נושא
נתן בפנים וחזר ונתן בחוץ ח"ב -
אמאי, שיריים נינהו?

נו א מיי' פ"ד מהלכות פסה"מ הלכה ג:

נז ב מיי' שם הל' טו:

א ג ד מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ז:

ב ה ו מיי' שם ופי"ח הלכה ו:

[יומא נו: לעיל לד: תמורה כב:]

[מעילה ז.]

נושא
בדינין שחיטת חוץ יש הבדל בין
א) אבודה בשעת הפרשה שנשחטה בחוץ
ב) והפריש ב' חטאות לאחריות ושחט השניה בחוץ

לעיל ה: [וש"נ]

נ"ל דאם נתכפר באבודה נ"ק

נושא/מבנה
ג' מחלוקות חכ' ורש בדינין שחוט' חוץ שבהם הרבנן פוטרים
ורש = עובר בלא תעשה
(ע' לד"ן סימן זה שוזר בעיקר לגמ' לקמן דף קי"ד)

[נ"ל יש בקרבנות טו.]

דרבי היא הס"ד ואח"כ מה"ד חדא נ"ק

שיטה מקובצת

א] ראוי לבא בפנים אלא בפנים וחזר ונתן בחוץ שירים נינהו אמרי הא מני : ב] חייב אמרי מאן תנא דפליג עליה דר"א בר"ש כוס עושה חבירו דיחוי ר' נחמיה היא : ג] מאי למה הדבר דומה הא מני ותיבות למה לי נמחק : ד] אבל הכא חטאת :

עוברין

ה] חטאת ששחטה חוץ ותיבת ששרפה נמחק : ו] המשתלח שהקריבו : ז] הרובע · עי' תוס' המורה (דף כד) : ח] והמחיר והאתנן והכלאים : ט] שהקריבן בחוץ : י] הוה לשפוך : יא] חבירתה בפנים פטור דדמיא לכוס משום ותיבת דחוי נמחק : יב] בה דמתכפר : יג] אלא דמיה חייב : יד] כלומר א) מקומה ששחטה תיבות מקום עמוק ל"ש : טו] בחוץ הוא שלא :

א) נראה דצ"ל חוץ ממקומה ששחטה חוץ וכו' תיבות מקום עמוק ל"ש :